

3. HADİS

MÜSİBETLERE KARŞI SABIR

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«إِنَّمَا الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى»

Hadisin Türkçesi

Enes İbni Mâlik radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Nebî sallallahu aleyhi ve sellem:

- **“Sabır dediğin, felaketle karşılaştığın ilk anda dayanmaktır.”** buyurdu.³

Açıklamalar

H. Enes radiyallahu anh şöyle anlatır:

Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bir defasında, (çocuğunun) mezarı başında (bağıra çağıra) ağlayan bir kadının yanından geçti.

Ona:

“Allah’tan kork ve sabret!” buyurdu.

Kadın, o kendinden geçmiş hali ile kiminle konuştuğuna bakmadan:

“Çekil git, başımdan. Benim uğradığım felakete sen uğramış değilsin.” diye oldukça sert cevap verdi. Aksi halde H. Peygamber’i tanımamasına rağmen bir Müslüman’ın böyle bir söz söyleyeceği düşünülemez. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem daha fazla üstelemeyip, yoluna devam etti. Zira tavsiyesini tekrar edecek olsaydı, muhtemelen kadın daha ağır ve aşırı sözler söyleyecekti. Bu ise kadını içinde bulunduğu sakıncalı halden çok daha büyük ve tehlikeli bir duruma düşürecekti.

Kimliği açıklanmayan bir sahâbi, kadının bu hareketinin bilgisizlikten kaynaklandığını düşünmüş olacak ki:

“Sana takva ve sabır tavsiye edenin kim olduğunu biliyor musun?” diye sordu. Kadın bilmediğini söyleyince, onun H. Peygamber olduğunu haber verdi. Üzüntüden kendini kaybetmiş olan kadın, beyninden vurulmuşa döndü. Çocuğunun acısını unutup, H. Peygamber’den af dilemek için yollara düştü,

3 Riyâzû’s-Sâlihîn, Hadis No: 32 (Buhârî, Cenâiz 32, 43; Ahkâm 11; Müslim, Cenâiz 14-15.

Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Cenâiz 23; Tirmizî, Cenâiz 13; Nesâî, Cenâiz 22)

Açıklamalar

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem kapısına koştu.

Kadıncağız, Hz. Peygamber'in kapısında bir takım nöbetçilerin bulunacağını ve kendisinin belki de Peygamber'e ulaşmaya imkân bulamayacağını düşünüyordu. Kadın yemin ederek "Ben seni tanımamıştım!" diye özür beyan etti.

İki cihan güneşi ve büyük eğitimci Peygamber Efendimiz, hemen oracıkta, gerçek sabrın ne demek olduğunu ona ve dolayısıyla biz ümmetine tarif ederek, "Asıl sabır, bela ile ilk karşılaşma anında ona tahammül edebilmektir." buyurdu. Kadının kendisine karşı söylediği söz ve kaba davranışı üzerinde hiç durmadı. Zira önemli olan, Müslümanların gerçeği öğrenmesidir.

Bilinen bir gerçektir ki insan zamanla her şeye alışır ve dayanır. Zor ve önemli olan, bela ve musibetle ilk karşılaştığı anda ona dayanabilmektir. İlk sadme anını geçştirdikten sonra felaketin etkisi yavaş yavaş azalır. Fakat o anda boş bulunmak, Allah korusun, aklını kaçırmaktan, intihara kadar uzanan çok büyük ve acı sonuçlara vesile olabilir. Bu sebeple istenmeyen hâllerle ilk karşılaşma anlarında sabırlı davranmak, o anı geçştirmeye bakmak gerekmektedir.

Sabır, en çok ölüm olayı karşısında gereklidir. Müslüman'ın imandaki olgunluğu biraz da ölüm olaylarında gösterdiği sabırla ölçülür. Halkın, özellikle de kadınların ölene ağıtlar yakarak ağlamaları, sanıldığının aksine bir hüner ve marifet değildir. Asıl marifet o acılı anı, kadere rıza göstererek atlatmaktır. Böyle anlarda insanı bekleyen tehlike, Peygamber'i ve hatta Allah Teâlâ'yı ret anlamına gelecek sözler sarf etmektir. Zira üzüntü anında insanın direnci kırık olduğu için ağzından çıkan sözleri kontrol etmesi fevkalâde güçtür. Böylesi hallerde, olgun müminler, "İnna lillâh ve innâ ileyhi râci'ûn: Biz Allah'tan geldik yine O'na döneceğiz." diyerek teslimiyet gösterir ve sabrederler.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Peygamber Efendimiz, çevresiyle ilgilenir, emir bi'l-ma'rûf nehiy ani'l-münker (iyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak) yapar, daima nazik ve yumuşak davranırdı.
2. Nasihat ve tavsiyelere gösterilecek tepkilere hazır olmak ve onlara göğüs germek gerekir.
3. Ölüye bağıra çağıra, yaka paça yırtarak ağlamak yasaklanmıştır.
4. Kabir ziyareti caizdir.
5. Kadınlar kabir ziyaretinde bulunabilirler. Çünkü Peygamber Efendimiz, bu hanımı, kabir başına gelmekten değil, bağıra çağıra ağlamaktan menetmiştir. Zaten kabir ziyareti, insanın, ahireti hatırlayıp ibret alması ve dünyaya dalmaması için bir vesiledir.